

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamięńsk na lata 2019 – 2021

I. WSTĘP

Pierwszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamięńsk opracowano na lata 2013-2015, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/393/13 Rady Miejskiej w Kamięńsku. Program został przygotowany w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Drugi Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamięńsk został opracowany na lata 2016-2018 i przyjęty Uchwałą Nr XIV/139/16 Rady Miejskiej w Kamięńsku.

Obecnie opracowano nowy program na lata 2019-2021.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo dziecka. Oddziałuje na osobowość dziecka w sposób świadomy lub nieświadomy, przekazując mu system własnych wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej został utworzony:

- 1) dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności
- 2) dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- 3) w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Nadal dostrzegamy kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także rodziców. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinie takimi jak: choroba alkoholowa, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Często towarzyszą temu problemy ubóstwa, długotrwałego bezrobocia. Do tego dochodzi niski poziom kulturowy, nieumiejętność wykorzystywania wolnego czasu, brak zainteresowań i hobby. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, z czasem nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy aż po ingerencję instytucji zewnętrznych i umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki. Problemy występujące w rodzinie są złożone i często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Dlatego też należy podjąć działania w najwcześniejszym okresie pojawienia się problemów, aby wspierać rodziny wieloprotymowe w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, zaburzających życie rodzinne i relacje między członkami rodziny, wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

W gminie Kamięnsk zamieszkuje mieszkańców 5961 w tym: 1169 dzieci w wieku od 0 do 18 lat, co stanowi 20 % ogółu mieszkańców gminy. Do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzędowie uczęszcza -75 uczniów, do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kamięnsku, ul. Sportowa - 555 uczniów, do Gimnazjum Publicznego w Kamięnsku - 49 uczniów, do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamięnsku, ul. Szkolna - 71 uczniów.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie skutecznej pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz ich ochrony i pomocy polegającej na współpracy osób, instytucji i organizacji. Ustawodawca określił obowiązki dla gmin w zakresie wspierania rodzin i systemie pieczy zastępczej. Jednym z zadań jest opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodzin. Program stanowi plan działania gminy w tym zakresie.

II. ANALIZA SWOT (polega na uszeregowaniu informacji na grupy.)

Analizę przedstawiono w poniższej tabeli

WSPARCIE RODZIN NA TERENIE GMINY KAMIĘNSK	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - dobra współpraca z samorządem gminnym, - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników socjalnych, - zapewnienie kadrze MOPS szkoleń, - zatrudnianie asystenta rodziny, - otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym, - realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, - modernizacja świetlic środowiskowych na wsiach, - budowa i modernizacja placów zabaw, - dostępność boisk i sali gimnastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - brak socjoterapii dla młodzieży zagrożonej, - brak wsparcia dziennego, - ograniczony dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - brak zaplecza technicznego i środków do realizacji form wsparcia, - brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - brak wolontariatu

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost wiedzy na temat znaczenia rodziny - wzrost wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wypalenie zawodowe pracowników, - brak wsparcia opiekuńczo-wychowawczego dla rodziców, - stereotypowe myślenie świadczeniobiorców traktujących MOPS, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego

Przedstawiona analiza pozwala wskazać kierunki działań na następne lata realizacji Programu.

III. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY MOPS W LATACH 2016-2018.

Wiele rodzin korzysta ze wsparcia tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Są tutaj rodziny z dziećmi z przejawami bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wymagające wsparcia w procesie wychowywania dzieci, bądź pomocy finansowej. Z różnych form wsparcia pomocy społecznej w 2016 r. korzystały 164 rodziny, w tym 82 rodziny z dziećmi, a 386 osób w rodzinach, z tego 25 rodzin z 1 dzieckiem, 14 rodzin z 2 dziećmi, 19 rodzin z 3 dziećmi, 13 rodzin z 4 dziećmi, 6 rodzin z 5 dziećmi, 3 rodziny z 6 dziećmi 1 rodzina z 7 dziećmi i 1 rodzina z 8 dziećmi.

W 2017 r. korzystało 149 rodzin, w tym 63 rodziny z dziećmi, a 308 osób w rodzinach, z tego 22 rodziny z 1 dzieckiem, 14 rodzin z 2 dziećmi, 11 rodzin z 3 dziećmi, 7 rodzin z 4 dziećmi, 7 rodzin z 5 dziećmi, 1 rodzina z 6 dziećmi i 1 rodzina z 7 dziećmi.

W 2018 r. korzystały 133 rodziny, w tym 53 rodziny z dziećmi, a 269 osób w rodzinach, z tego 18 rodzin z 1 dzieckiem, 11 rodzin z 2 dziećmi, 10 rodzin z 3 dziećmi, 6 rodzin z 4 dziećmi, 7 rodzin z 5 dziećmi, 1 rodzina z 7 dziećmi.

Dane sprawozdawcze pokazują, że w rozeznaczonych rodzinach problemami najczęściej występującymi są: bezrobocie, ubóstwo, nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinach.

Dzieci objęte edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłego posiłku. W roku 2017 z nieodpłatnych posiłków korzystało 58 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną i w roku 2017 w rodzinach zastępczych przebywało 7 dzieci, oraz 5 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych..

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku prowadzi pracę socjalną z rodzinami z problemami uzależnień, oraz z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Osoby nadużywające alkoholu kierujemy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub do Punktu Konsultacyjnego GKRPA. Wszyscy pracownicy socjalni pracują w grupach roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kamieńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których należy odebrać dzieci z ich naturalnego środowiska został przydzielony asystent rodziny. W MOPS w Kamieńsku asystent był zatrudniony w 2018r. i pracuje z 6 rodzinami.

IV. CELE, ZADANIA, REZULTATY, ADRESACI PROGRAMU, REALIZATORZY

1. Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wspieranie rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

2. Cele szczegółowe

Cel 1.	Diagnozowanie i analizowanie przyczyn kryzysów rodzinnych
zadania	Diagnoza rodzin objętych pomocą MOPS
rezultaty	Szeroka i sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
termin realizacji	2019-2021
wskaźniki realiz.	liczba rodzin objętych pomocą

cel 2.	Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniu rodziny
zadania	Wspieranie rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę z asystentem rodziny i pracą socjalną. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
rezultaty	Poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia i pomocy. Podniesienie umiejętności rodzicielskich, oraz możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży.
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe
termin realizacji	2019-2021
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą

cel 3.	Przeciwdziałanie marginalizacji rodziny
zadania	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
rezultaty	Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.
realizatorzy	MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, komisariat policji, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny w Kamieńsku
termin realizacji	2019-2021
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą, konsultacje psychologa

cel 4.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka
zadania	Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia. Monitoring sytuacji dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
rezultaty	Podniesienie bezpieczeństwa bytowego rodziny

	Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania.
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe
termin realizacji	2019-2021
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą

cel 5.	Tworzenie warunków do powrotu dziecka pod opiekę rodziców
zadania	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą, uzależnieniami. Wsparcie asystenta rodziny. Współpraca z instytucjami zajmującymi się rodziną. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz ich finansowanie. Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.
rezultaty	Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej. Rozwój współpracy pomiędzy różnymi grupami społecznymi i instytucjami realizującymi program wspierania rodzin.
realizatorzy	MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kamięńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, SP ZOZ w Kamięńsku, komisariat policji, kuratorzy
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą pracownika socjalnego i kuratorów

cel 6.	Pomoc w integracji rodziny z jej otoczeniem społecznym.
zadania	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Praca socjalna.
rezultaty	Podniesienie poziomu profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe, kuratorzy
termin realizacji	2019-2021
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą pracownika socjalnego, asystenta i kuratorów

Koordynatorem Programu jest pracownik MOPS w Kamięńsku Pani Bogusława Ozga – specjalista pracy socjalnej.

V. ADRESACI

Rodziny z terenu Gminy Kamięńsk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych zagrożone w szczególności ubóstwem, przemocą w rodzinie, problemem uzależnień oraz rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy oraz budżetu państwa (programy rządowe)

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w 2017r. wyniosła 15 664,00- zł.

Środki finansowe na realizację Programu w latach następnych będą uchwalane corocznie przez Radę Miejską.

VII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie w oparciu o coroczną analizę wykonania zadań zapisanych w przedmiotowym Programie, a skonkretyzują go:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocena stopnia zadowolenia członków rodzin z proponowanej pomocy,
- stan zaawansowania wprowadzonych działań,
- ocena zaangażowania jednostek, osób odpowiedzialnych za realizację,
- a także zbieranie informacji, które będą podstawą do planowania działań na lata następne.

Sprawozdanie z wykonania w danym roku zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej oraz potrzebach w tym zakresie na rok następny będzie przedkładane Radzie Miejskiej w Kamieńsku w terminie do 31 marca każdego roku.